

نوبل ادبی و جایزه کافکا، ستایشی از اندیشه‌های انسانی پیتر

هنگامی که هیئت داوران آکادمی نوبل اعلام کردند نوبل ادبی ۲۰۰۵ به هارولد پیتر، نمایشنامه‌نویس و شاعر انگلیسی زبان که به خاطر اعتراضاتش به سیاست‌های ضد بشری انگلیس به عنوان یک روشنفکر مبارز شناخته شده، اهدا خواهد شد همه آن‌ها که پیتر و آثارش را می‌شناختند شگفت زده شدند، از یک سو نگاه التفات‌آمیز داوران آکادمی نوبل نسبت به ادبیات نمایشی که به جز چند مورد خاص کم‌تر مورد توجه این آکادمی قرار گرفته است سبب این شگفتی بود و از سوی دیگر، منش ستیزانه هارولد پیتر و به ویژه اعتراضات اخیرش به دولت انگلیس و متحدانش در جریان حمله به عراق، آنان را از برای این که نوبل ادبی به او اهدا شود باز می‌داشت اما واقعیت جز این نبود. پیتر شایسته چنین تحسینی بود هر چند که او به اعتبار آثارش و بدون نوبل هم یکی از برترین نویسندگان معاصر جهان به شمار می‌رود و تئاتر جهان، بخشی از پویایی‌اش را مدیون نمایشنامه‌های اوست. اما موضوع شگفت‌آورتر این بود که نام هارولد پیتر به ناگهان در لیست نامزدهای دریافت جایزه ادبی نوبل سر برآورد و همین حیرت بسیاری از نویسندگان و حتی اعتراض برخی از آن‌ها را برانگیخت.

پیتر پس از آن که نامش به عنوان برنده جایزه ادبی نوبل اعلام شد در یک نامه الکترونیکی نوشت: درست بیست دقیقه قبل از این که اسمی برندگان نوبل به طور رسمی اعلام شود به من خبر دادند یعنی رئیس کمیته نوبل با من تماس گرفت و گفت جایزه ادبی نوبل به شما اعطا شده است. من مدتی ساکت ماندم، آن‌گاه گفتم حرفی برای گفتن ندارم. از آن سو بنیاد ادبی نوبل در بیانیه‌ای به مناسبت اهدای نوبل ادبی به پیتر، اعلام کرد. هارولد پیتر، تئاتر را به اصالت خود برگرداند، در فضایی محصور و دیالوگ‌های غیر قابل پیش‌بینی. پیتر با آن‌چه در دنیای غرب می‌گذرد مخالف است. او یکی از نویسندگان معترض زمانه ماست و از مخالفان شدید جنگ‌طلبی‌های آمریکا و غرب و مخالف حمله نظامی به عراق. بنابراین می‌توان پرسید آیا آکادمی نوبل سعی دارد نشان بدهد که مسیر خود را به سمت حمایت از امنیت متعهد تغییر داده است و یا این جایزه صرفاً به خاطر وجه هنری آثار پیتر به او داده شده. هرچه باشد این واقعیت را نمی‌توان کتمان کرد که هارولد پیتر شایسته دریافت نوبل بود. و این شایسته‌گی زمانی که جایزه ادبی کافکا هم به این نویسنده اهدا شد بار دیگر مورد تأیید و تأکید قرار گرفت.

هنگامی که هیئت داوران آکادمی نوبل اعلام کردند نوبل ادبی ۲۰۰۵ به هارولد پیتر، نمایشنامه‌نویس و شاعر انگلیسی زبان که به خاطر اعتراضاتش به سیاست‌های ضد بشری انگلیس به عنوان یک روشنفکر مبارز شناخته شده، اهدا خواهد شد همه آن‌ها که پیتر و آثارش را می‌شناختند شگفت زده شدند، از یک سو نگاه التفات‌آمیز داوران آکادمی نوبل نسبت به ادبیات نمایشی که به جز چند مورد خاص کم‌تر مورد توجه این آکادمی قرار گرفته است سبب این شگفتی بود و از سوی دیگر، منش ستیزانه هارولد پیتر و به ویژه اعتراضات اخیرش به دولت انگلیس و متحدانش در جریان حمله به عراق، آنان را از برای این که نوبل ادبی به او اهدا شود باز می‌داشت اما واقعیت جز این نبود. پیتر شایسته چنین تحسینی بود هر چند که او به اعتبار آثارش و بدون نوبل هم یکی از برترین نویسندگان معاصر جهان به شمار می‌رود و تئاتر جهان، بخشی از پویایی‌اش را مدیون نمایشنامه‌های اوست. اما موضوع شگفت‌آورتر این بود که نام هارولد پیتر به ناگهان در لیست نامزدهای دریافت جایزه ادبی نوبل سر برآورد و همین حیرت بسیاری از نویسندگان و حتی اعتراض برخی از آن‌ها را برانگیخت.

پیتر پس از آن که نامش به عنوان برنده جایزه ادبی

به ناظرین

گما

ماهنامه فرهنگی، سیاسی، اجتماعی
شماره ۳۸-آبان ۸۲

حروفچینی: معصومه آقا حسینی
طراحی جلد و صفحه‌آرایی: بهرام بیدگی (۰۲۲۹۰۵۴۰۰۱)
مدیریت داخلی: عسل ماشمی سراج
لیتوگرافی: تندیس
چاپ: پیام حق (۶۶۸۲۵۵۰۱)
نشانی پستی مجله: تهران، صندوق پستی ۱۶۸۲ - ۱۹۳۹۵
تلفاکس: ۶۶۸۲۹۷۰۴
پست الکترونیکی:
azma_m_2002@yahoo.com

مدیر مسئول و صاحب امتیاز: نیا عابد
سر دبیر: موشنگ موشیار
مشاور و ماهنامه: دکتر رضا کاشفی
ادبیات جهان: سعید آذین
saeid_azin@hotmail.com
ترجمه انگلیسی: میترا کیوانمهر، محمدنیا عابد
مشاوران و همکاران:
دکتر نجمه شبیری، دکتر عباس پژمان، نازنین نوری،
محمد قاسم زاده جواد نولقاری، گیتا کرگانی

دسترسی الکترونیکی به مجله www.magiran.com/azma

- آزما در ویرایش و کوتاه کردن مطالب آزاد است.
- عقاید نویسندگان مطالب لزوماً عقاید آزما نیست.
- نقل مطالب آزما با ذکر ماخذ باعث سپاس خواهد بود.
- مطالب فرستاده شده، باز پس داده نخواهد شد.